

Ratkaisuko rekikoirien "räkätautiin" ? Eosinophilic bronchopneumopathy

Aka, käännös Ika

Silloin tällöin on joidenkin koirien todettu potevan jonkinlaista räkätautia, josta ei oikein ole saatu selvää mitä se on tai mikä sen aiheuttaa. Koirilla on esiintynyt yskää, köhimistä ja limaista sierainvuotoa, joka usein on ollut runsasta rasituksen yhteydessä tai sen jälkeen, tai vain joitakin näistä oireista. Yleensä koiraa ei oireet erityisemmin näytä kiusaavan vaan ne ovat jaksaneet juosta lähes normaalisti valjakoissa. Eläinlääkärissä vaivaa on saatu monenlaista diagnoosia - mm. allergiasta krooniseen keuhkoputkentulehdukseen tai sydänviasta ruuansulatushäiriöön. Lääkkeeksi on usein saatu kortisonikuuri, joka on lopettanut oireilun, mutta kuurin loputtua oireet ovat yleensä palanneet nopeammin tai hitaammin.

Nyt pienellä sattuman avustuksella asiaan ollaan ehkä saamassa lisävalaistusta. Viime talvena Rauhamaan Hannun puolivuotias narttukoiria alkoi yskä ja oksennella paksua kellertävää limaa. Lääkäristä saadun kortisonikuurin loppumisen jälkeen oireet palasivat pian. Sattumalta Hannu tuli kysyneeksi vihjettä oireiden hoitoon Tracey Storey:ltä Englannista, joka tiesi kertoa tällaisen taudin olevan varsin yleisen heilläpäin ja Amerikoissa, nimenomaan siperialaisilla ja malamuuteilla. Tracyn vihjeen perusteella Hannun eläinlääkäri tunnisti vaivan, vaikka ei ollut tällaisesta aikaisemmin Suomessa kuullutkaan ja etsi kirjoistaan Hannulle englanninkielisen kuvauksen oireryhmästä ja sen hoidosta, joka on käännetty oheen, joskin eläinlääkärikieltä hieman oikein.

Hannun koiran tapaus varmistettiin tähyttämällä keuhkoputki, joka todettiin olevan niin täynnä limaa, että hengitys oli vaikeaa sekä ottamalla koirasta keuhkoröntgen, jonka hoitava eläinlääkäri vielä varmistutti alan erikoislääkärillä.

Hannun koiralle määrättiin hoidoksi 5 mg **Prednisolonia** joka toinen päivä, jota se ilmeisesti syö jatkossakin, sillä lääkityksen pois jättämisestä parin viikon kuluttua oireet palaavat.

Jos koirallasi esiintyy kuvatuunlaisia oireita eikä selvää diagnoosia saada aikaan, kannattaa varmaan esittää oheinen Eosinophilic bronchopneumopathy -kuvaus eläinlääkärille tilanteen varmistamiseksi. Jostain syystä vaiva näyttää olevan huonosti tunnettu Suomessa.

Vaiva ei näytä olevan varsinaista allergiaa joskin taustalla voi olla jonkintasoista yliherkkyyttä esim. sienille, homeille ja loisille.

Jalostusneuvonta yrittää saada lisätietoa vaivasta ja kertoa edelleen jäsenistölle. Tarvittaessa meiltä on saatavissa englanninkielinen tautikuvaus ja kerrotthan myös meille, jos saat lisäselvyyttä asiaan.

Eosinophilic bronchopneumopathy - Eosinofiilinen* keuhkoputkien ja keuhkojen sairaus

Koirien eosinofiilisessa keuhkoputkien ja keuhkojen sairaudessa (Eosinophilic Bronchopneumopathy EBP) luonteenomaista on keuhkojen ja keuhkoputkien liman eosinofiilinen* infiltraatio*. Perinteisesti sillä on viitattu keuhkoputkiiin kertyvään limaun, jossa on eosinofiilejä. (Pulmonary infiltrates with eosinophilia; PIE). Ihmisten PIE:n kohdalla termiä käytetään kuvaamaan laajaa kirjoo allergisia hengitystiesairauksia, joilla on monenlaisia kliinisiä oireita. Ihmisillä syndrooman katsotaan olevan immunologisen yliherkkyyden aikaansaamaa. Siten taustalla oleva antigeeni* aiheuttaa jatkuvasti sairastuneita ihmisiä ja koiria. Keuhkoputkien yliherkkyyden oletettiin ja todettiin syihin ihmisillä ja eläimillä kuuluvat sienet, homeet, lääkeaineet, bakteerit ja loiset. Koirien EBP:n on todettu olevan yhteydessä keuhkomatoihin, keuhkoputken loisiin, erilaisiin kemiallisiin aineisiin ja lääkeaineisiin. Bakteerit ja sienet voivat mahdollisesti edesauttaa herkistymistä joissain eosinofiilisissa keuhkoputkien ja keuhkojen sairauksissa, kuitenkin monissa tapauksissa mitään perustavanlaatuisia syytä ei löydetä.

Sisään hengitetyt allergeenit* rooli EBP:ssa on vielä epäselvä. Keuhkoputkien yliherkkyyden mekanismit ovat heikosti tunnettu sekä ihmis- että eläinlääketieteessä. Ihmisten allergisissa hengitystiesairauksissa keuhkokuuhtelunesteessä (BALF) on lymfosyyttien epätasapaino, jossa on enemmän CD4+T soluja ja pienempi prosentuaalinen osuus CD8+T soluja, syyksi on oletettu eosinofiilien kerääntyminen, keuhkojen yliherkkyys ja muut syyt. EBP koirilla on todettu samankaltainen epätasapaino, glukokortikosteroidilääkityksen jälkeen solutasapaino on palautunut normaaliksi. Siksi EBP koirilla eosinofiilien tulviminen hengitysteihin on ajateltu ainakin osittain johtuvan CD4+T solujen tuottamista sytokiineistä*.

Muita immunologisia havaintoja, joita on tutkittu EBP koirilla, on immunoglobuliinien kerääntyminen vereen ja keuhkoneesteeseen. Löydöt viittaavat siihen, että seerumin ja liman immuninikato/vajaus ei ole EBP:n perustana.

Yleensä EBP todetaan nuorilla koirilla. Yleensä sairastuneet koirat ovat rodultaan siperianhuskyja ja alaskanmalamuutteja, mutta muutkin rodut voivat sairastua. Yleensä koiran kunto säilyy hyvänä, ellei sairauteen liity bakteerinen keuhkoputkentulehdus/kuhko-kuume. Oireet ovat yleensä yskä, kakominen ja ylenantaminen. Nämä oireet esiintyvät

100% tapauksista. Akuuteissa tapauksissa kakominen sekä oksentaminen ovat joskus pääoireet, jonka takia päädytään ruuansulatushäiriö diagnosiin. Hengenahdistus on hyvin yleinen oire. Harvemmin oireena on sierainvuoto (50% tapauksista).

Broncoskopia saattaa paljastaa tyypillisiä makroskooppisia löydöksiä, joihin kuuluu voimakas keltaisenvihreä lima tai tulehtunut limainen aines, voimakkaasti paksuuntunut limakalvo, jossa epäsäännöllinen pintarakenne ja toisissa tapauksissa uloshengitettäessä osittain sulkeutuva ilmatiehyt. Eosinofiilejä on myös runsaasti veressä (noin 60% tapauksista).

Yleensä steroidilääkitys puree hyvin, vaikka oireita ei aina saada kokonaan eliminoitua. Yskä ja hengenahdistus paranevat yleensä muutaman päivän sisällä lääkityksen alkamisesta. Sierainvuotoa on joskus vaikeampi saada reagoimaan hoitoon. Terapiaan kuuluu prednisoloni ja antibiootit, silloin kun tarvitaan (kun sairauteen liittyy sekundäärinen bakteerinen keuhkokuume.) Hoito aloitetaan melko suurella annoksella kolmen viikon ajan, jota vähitellen vähennetään ylläpitoannokseksi. Tauti voi uusiutua viikkojen tai kuukausien päästä lääkityksen lopettamisen jälkeen, vaikka toiset koirat voivat jäädä oireettomiksi. Toistaiseksi on huomattu, että siedätyshoito ei näytä olevan ongleman ratkaisu, eikä sitä tulisi käyttää ilman samanaikaista glukokortikoidilääkitystä. On harvinaista, että oireet saataisiin kokonaan poistettua. Huonoimmin hoitoon vastaavat tapaukset, joita hoidetaan epäsäännöllisesti tai jos lääkitys lopetetaan yhtäkkiä eikä vähitellen annosta pienentämällä tai epäsäännöllisesti annetuilla steroidipistoksilla. Kliinisten oireiden kestolla, eosinofiilien infiltraation määrällä ja hoidon teholla ei näytä olevan minkäänlaista suhdetta. Jos lääkitys on riittävä, on koiran elämisen taso hyvä ja elinikä pitkä, vaikka lääkitystä täytyy jatkaa läpi koiran iän.

allergeeni - herkistävä aine, herkiste; allergisen reaktion antigeeni, joka aiheuttaa allergiareaktion, ks. antigeeni.

antigeeni - aine joka aiheuttaa elimistössä vasta-aineiden eli immunoglobuliinien muodostumisen tai soluvälitteisen immunitetin.

eosinofiili - eosinofiilinen granulositytti, eosini-mieliteinen jyväsolu, eosinosolu; granulositytti, jonka solulinan jyvät värjättyvät parhaiten happamilla väriaineilla kuten eosiinilla.

eosinofiilinen - happamilla väriaineilla kuten eosiinilla värjättyvä.

infiltraatio - tiivistyminen, tiivistymä 1. vieraiden solujen tai nesteiden tunkeutuminen tai kertyminen kudokseen; 2. tästä aiheutunut tiivistymä (infiltraatti); 3. kasvaimen tunkeutuminen ympäristöön; 4. nesteen ruiskuttaminen kudoksen eri kohtiin.

sytokiini - monentyyppisten solujen tuottamia, solujen välisinä viestiaineina toimivia pienimolekyyllisiä proteiineja.

